

Invasiva främmande akvatiska arter

Kort beskrivning

Ni har fått det här brevet för att ni på något sätt bedriver verksamheter som påverkar våra vatten.

Främmande arter är arter som inte ursprungligen tillhör vår svenska flora och fauna. Om en *främmande art* visa sig ha god förmåga att överleva och sprida sig i våra miljöer och på så sätt tränger undan inhemska arter så anses den vara *invasiv*.

Närvaron av invasiva främmande arter kan ha stora negativa konsekvenser för våra inhemska arter och ekosystem. Följderna kan även bli stora för vår hälsa och ekonomi.

Var kommer arterna ifrån?

Några av arterna sprids oavsiktligt över hela världen genom fraktfartygens barlastvatten. Det finns även några arter som medvetet har planterats ut och som sedan visat sig skapa problem. Andra arter har spridit sig från trädgårdsdammar och några är husdjur eller akvarieväxter som släppts ut avsiktligt. Arterna kan sedan sprida sig på naturlig väg genom vattendrag men även på grund av våra mänskliga aktiviteter i och kring sjöar och vattendrag.

Vad kan vi göra?

Alla som genomför aktiviteter i och nära vatten har ett ansvar att inte sprida invasiva arter. Första steget, som du kan hjälpa till med, är att hjälpas åt och sprida informationen. Att få en överblick av spridningen är avgörande för att kunna sätta in åtgärder mot de invasiva arterna. Allmänheten, yrkesfiskare, sportfiskare och båtentusiaster med flera kan alla hjälpa till i kampen mot dessa arter. Förutom informationsspridning kan du göra följande:

Rapportera – Fynd kan man rapportera på www.invasivaarter.nu och på www.rappen.nu. Det är först när myndigheterna får vetskap om att arterna finns på en plats som en bekämpningsplan kan upprättas.

Sprid inte – Fiskeredskap, gummistövlar, kanoter, båtar, badkläder m.m. bör göras rent när de flyttas från ett vatten till ett annat. Annars kan arter och sjukdomar sprida sig till nya vatten. Man bör heller inte medvetet flytta arter mellan vattendrag. Att släppa ut sina akvariedjur och växter i det vilda kan resultera i stora skador på vår natur.

Bekämpa – Alla arter bekämpas på olika sätt. För några arter finns regionala bekämpningsplaner, men mycket kan du också göra själv. En del bekämpningsmetoder kan tyvärr också leda till ökad spridning. Kontakta Länsstyrelsen om du är osäker.

Informationen

Informationsbladen som följer med här kan med fördel läggas i båtklubbens stuga, på fiskebåten eller i kassan. Att informera om hur vi alla kan hindra arternas spridning är otroligt viktigt. Bifogat finns tre olika planscher från Havs- och vattenmyndigheten som kan kopieras och placeras på lämplig plats, beroende på vilken verksamhet man bedriver. Bifogat finns även en broschyr som kan delas ut och spridas till personer som rör sig ute på sjön och kan ha nytta av en lathund i fält.

Båtliv

En stor andel av främmande arter kommer med yrkessjöfarten, men även fritidsbåtar kan bidra till spridning av arter. Mängder av organismer finns som påväxt på båtarnas skrov och propellrar, följer med i ankarlinor och finns i vattnet under durken.

Rensa och rengör alltid båten ordentligt och låt den torka innan den används på en ny plats. För svenska kusterna räknas Östersjön och Västerhavet som olika platser.

Tänk på att vatten under durken kan fungera som en liten pool för vattenorganismer. Pumpa ut vattnet innan du åker till nästa vattenområde. Töm också dunkar med vatten från hav och sjöar där du hämtade det.

Åk inte genom vatten med mycket växtlighet, då riskerar du att köra sönder växterna. Lösa skottdelar kan flyta iväg och bilda nya bestånd.

Akvarier och dammar

Exotiska växter och djur från akvarier och dammar kan introduceras som invasiva arter i svenska vatten genom att akvarier töms felaktigt i naturen, eller om dammen har ett utlopp till en sjö eller ett vattendrag.

Släpp aldrig ut djur eller växter i naturen. Även om de själva inte alltid överlever kan de bära på sjukdomar eller parasiter som kan smitta inhemska arter. De kan också tränga undan de arter som hör hemma där. Detta kan få allvarliga konsekvenser.

Släng akvarieväxter som restavfall (alltså i hushållssopor eller brännbart). Omplacera akvariefiskar om det går, i annat fall avliva dem och lägg i restavfall. Akvarievattnet går bra att hälla i blomrabatten eller på tomten på långt avstånd från närmaste vatten.

Fiske

Främmande arter kan spridas via agn eller smittade redskap. Därför får du inte agna med fisk, musslor eller kräftdjur från andra vatten. Alger, smådjur, sporer, larver, ägg och mikroorganismer kan fastna i redskap som nät och ryssjor.

Rengör alltid dina redskap noga innan du flyttar och använder dem i ett annat vatten. Låt redskap och utrustning torka ordentligt innan de används på någon ny plats. Det är särskilt viktigt vid flytt av båtar och redskap från vatten med signalkräfta till vatten med flodkräfta då risken är stor att föra med sig kräftpest.

Använd endast agn som kommer från de vatten du fiskar för att undvika att sprida sjukdomar och parasiter.